

Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 12.11.2024 § 116
840/10.03.02/2023

PIRELY/3055/2024

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ilmoittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaisesti Pohjan Voima Oy:n omistaman hankeyhtiö Kangaslammin energia Oy:n Pirkanmaan maakuntaan Parkanon ja Ikaalisten kaupunkien alueille suunniteltavasta Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelma) vireilläolosta hankkeen vaikutusalueella.

Hankkeen kuvaus

Pohjan Voima Oy:n omistama hankeyhtiö Kangaslammin Energia Oy suunnittelee Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoima-alueita Parkanon ja Ikaalisten kaupunkien alueille Pirkanmaan maakuntaan. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 3 000 hehtaaria. Hankealueelle suunnitellaan enintään 20 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikkötehon arvioidaan olevan maksimissaan 12 megawattia.

Hankealueelle on suunniteltu sijoitettavaksi myös aurinkovoimaa. Aurinkovoima toimii tuulivoiman liitännäishankkeena. Alustavia aurinkovoima-alueita on tunnistettu yhteensä noin 410 hehtaaria. Aurinkovoimaloiden kokonaistehoksi arvioidaan enimmillään noin 300 megawattia.

Sähkönsiirto.

Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueelle rakennetaan sähköasema. Sähkönsiirron verkkoliityntää varten rakennetaan uusi 110 kV:n tai 400 kV:n ilmajohto. Alustavien suunnitelmien mukaan tuulivoimapuistossa tuotettu sähkö siirretään tuulivoimapuiston sisäiseltä sähköasemalta valtakunnanverkkoon Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevaan Kristiinankaupunki-Nokia voimajohtolinjaan tai Caruna Oy:n Teiharju-Parkano voimajohtolinjaan. Kaikki reittivaihtoehdot sijoittuvat Parkanon ja Ikaalisten alueille. Sähkönsiirtoreitin linjaus ja vaihtoehdot tarkentuvat jatkosuunnittelun yhteydessä.

YVA

Ympäristövaikutusten arviointia (YVA) koskevassa lainsäädännössä (YVA-laki 252/2017) edellytetään ympäristövaikutusten arviointimenettelyä yli kymmenen tuulivoimalan tai yli 45 MW:n kokonaisuuksille.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on kaksivaiheinen menettely, joka muodostuu arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheesta. Hankkeesta vastaavan on toimitettava ympäristövaikutusten arviointiohjelma yhteysviranomaiselle. Arviointiohjelman tulee sisältää tarvittavat tiedot hankkeesta ja sen kohtuullisista vaihtoehdoista, kuvaus ympäristön nykytilasta, ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista ja niiden selvittämisestä sekä suunnitelma arviointimenettelyä.

järjestämisestä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn voivat osallistua kaikki ne, joiden oloihin tai etuihin kuten asumiseen, työntekoon, liikkumiseen, vapaa-ajanviettoon tai muihin elinoloihin hanke saattaa vaikuttaa.

Arviointiohjelman sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella(277/11.5.2017§3);

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitettävä tarpeellisessa määrin:

- 1) kuvaus hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheesta, sijainnista, koosta, maankäyttötarpeesta ja hankkeen liittymisestä muihin hankkeisiin, tiedot hankkeesta vastaavasta sekä arvio hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta;
- 2) hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot, jotka ovat hankkeen ja sen erityisominaisuuksien kannalta varteenotettavia, ja joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, jollei tällainen vaihtoehto erityisestä syystä ole tarpeeton;
- 3) tiedot hankkeen toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista ja luvista;
- 4) kuvaus todennäköisen vaikutusalueen ympäristön nykytilasta ja kehityksestä;
- 5) ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista, mukaan lukien valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, siinä laajuudessa kuin on tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle, sekä perustelut arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle;
- 6) tiedot ympäristövaikutuksia koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista;
- 7) tiedot arviointiohjelman laatijoiden pätevyydestä; sekä
- 8) suunnitelma arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämisestä sekä näiden liittymisestä hankkeen suunnitteluun ja arvio arviointiselostuksen valmistumisajankohdasta.

Havaintoja arviointiohjelman sisällöstä

Arviointiohjelmasta löytyy kohdan 1 mukaisesti kuvaus hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheista, sijainnista, koosta, maankäyttötarpeesta ja hankkeen liittymisestä muihin hankkeisiin, tiedot hankkeesta vastaavasta sekä arvio hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta.

Kohta 2; hankkeelle on esitetty tuulivoiman osalta 4 eri toteuttamisvaihtoehtoa, VE0=hanketta ei toteuteta, VE1=rakennetaan 20 tuulivoimalaa (korkeus enint. 300 metriä, teho 12 MW), VE2= rakennetaan 15 tuulivoimalaa (kork. enint.300 metriä, teho 12MW), VE3= rakennetaan 8 tuulivoimalaa(kork. enint.300 metriä, teho12 MW).

Aurinkovoima-alueiden osalta vaihtoehtoja on 2; AVE0= ei toteuteta aurinkovoimaloita tuulivoimaloiden lisäksi. AVE1= hankealueelle toteutetaan noin 413 hehtaaria aurinkovoima-alueita. Kokonaisteho enint. 300 MW.

Sähkönsiirron osalta vaihtoehdot ovat seuraavat; SVE1=hankealueelle rakennetaan sähköasema. Sähkön siirtämiseksi rakennetaan uusi noin 27 kilometriä pitkä 110kv tai 400kv ilmajohto hankealueelta pohjoiseen.

SVE2=hankealueelle rakennetaan sähköasema. Sähkön siirtämiseksi rakennetaan uusi noin 18 km pitkä 110kv tai 400 kv:n ilmajohto hankealueelta itään. SVE3= hankealueelle rakennetaan sähköasema. Sähkön siirtämiseksi rakennetaan uusi noin 11 km pituinen 110 kv ilmajohto hankealueelta kaakkoon.

Kohta 3; hankkeeseen liittyvistä suunnitelmista ja luvista löytyy taulukko 7-1, sivu 50. Taulukon yhteyteen on koottu jokaisesta luvasta tarkempi kuvaus sekä luvan käsittelevä taho.

Kohta 4; arviontiohjelman sivulta 66, kohta 9 on avattu hankealueen nykytilaa ja suoritettu vaikutusten arvontia. Hankealue sijoittuu Parkanon kaupunkiin, mutta alueella on Ikaalisten enklavi. Hankealue on kooltaan noin 3 000 hehtaaria, josta Parkanon kaupungin alueella on noin 2 800 hehtaaria, ja Ikaalisten kaupungin alueella noin 200 hehtaaria. Hankealue on suurilta osin ojitettua suota sekä eri ikäistä talousmetsää, ja hankealueelle sijoittuu kattavasti metsätaloutta varten rakennettua tiestöä. Hankealueen keskiosassa on kaksi lampea, Kangaslammit. Hankealueella on viisi voimassa olevaa maa-ainestenottolupaa, ja alueelle sijoittuu turvetuotantoalueita.

Alustavia aurinkovoima-alueita on tunnistettu yhteensä noin 410 hehtaaria. Potentiaalisia aurinkovoima-alueita on hankealueen pohjoisosassa Sarkinkeitaan alueella, keskiosassa Kangaslamminnevan pohjoispuolella sekä eteläosassa Rukonevan alueella. Aurinkovoima-alueet sijoittuvat osittain turvetuotantoalueille.

Kohta 5; ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista, mukaan lukien valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, siinä laajuudessa kuin on tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle, sekä perustelut arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle on laaja kokonaisuus. Hankkeen vaikutuksia on arvioitu arviontiohjelman aineistossa kohdissa 8- 9.19. Havaintoja aineiston laadusta kohdasta 5 käsitellään tarkemmin kokouksessa.

Kohta 6; tiedot ympäristövaikutuksia koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista. Arviontiohjelman kohdassa 8.4 on listaus laadittavista selvityksistä.

Hankealueella ja sähkönsiirtoreiteillä on FCG:n toimesta toteutettu useita selvityksiä vuonna 2024. Selvityksiä jatketaan vuonna 2025 esimerkiksi petolintujen osalta. Osa selvityksistä toteutetaan alihankkijan avulla. Hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä on toteutettu tai tullaan toteuttamaan seuraavat selvitykset, mallinnukset ja kyselyt:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- EU:n luontodirektiivi liitteen IV(a) lajiston erilliselvitykset
- Liito-oravan potentiaaliset elinympäristöt
- Viitasammakon potentiaaliset elinympäristöt
- Lepakkoselvitys
- Pesimälinnustoselvitys
- Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys
- Pöllöselvitys
- Muuttolintuselvitys
- Päiväpetolintuselvitys
- Petolinnun törmäysmallinnus
- Susiselvitys

- Arkeologinen inventointi
- Maisemaselvitys ja havainnekuvat
- Näkymäalueanalyysi
- Melu- ja välkemallinnus
- Asukaskysely
- Metsästäjähaastattelut

Havaintoja aineiston laadusta kohdasta 6 käsitellään tarkemmin kokouksessa.

Kohta 7; ympäristövaikutusten arviointiohjelman on laatinut konsulttiyhtiö Finnish Consulting Group Oy Pohjan Voima Oy:n hankeyhtiön Kangaslammin Energia Oy:n toimeksiannosta. Arviointiohjelman Esipuhe kohdassa on lueteltu arviointiohjelman osallistuneet, tutkinto ja kokemus vuosina. Havaintona, että joukossa on kohtalaisen useita lyhyen työkokemuksen (1.-3.vuotta) omaavia henkilöitä.

Kohta 8;arviointiohjelman kohdassa 2.6.2, s. 13; Vuorovaikutuksen ja osallistumisen takaamiseksi järjestetään ympäristövaikutusten arvioinnin aikana kaikille avoimet yleisötilaisuudet, joissa osallistujille kerrotaan hankkeesta ja vaikutusarvioinneista. Tilaisuudet järjestetään sekä YVA-ohjelman että YVA-selostuksen nähtävillä olon aikana. Tilaisuuksissa yleisöllä on mahdollisuus tuoda esille näkemyksiä ja esittää kysymyksiä, sekä saada tietoa ja keskustella hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista hankevastaavan, yhteysviranomaisen, kaavoittajan ja YVA-ohjelman laatineiden asiantuntijoiden kanssa. Ensimmäiset yleisötilaisuudet järjestetään YVA-ohjelman ollessa nähtävillä marraskuussa 2024. Tilaisuudet järjestetään erikseen sekä Parkanossa että Ikaalisissa. Tilaisuudet järjestetään niin sanottuna hybriditilaisuutena, johon on mahdollista osallistua sekä paikan päällä että etäyhteyden kautta. Tilaisuudessa esitellään hanketta ja laadittua YVA-ohjelmaa, käydään läpi YVA-menettelyn vaiheet ja vaikuttamismahdollisuudet.

Taulukossa 2-4. on arvioitu ajallisesti osallistumisen ja vuorovaikutuksen tilaisuuksia.

Arviointiohjelman sisältöä arvioidaan tarkemmin rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksessa 12.11. 2024.

Oheisaineistona:
Lausuntopyyntö
Kangaslammin energiahankkeen YVA-ohjelma

Valmistelija: rakennustarkaja Raisa Karinsalo p. 044 7865 651

Esittelijä	Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo
Päätösehdotus	Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa, että Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta löytyy pääkohdat, mitä arviointiohjelmasta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa, arviointiohjelman sisällöstä (277/11.5.2017§ 3)
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.